

IICEC'TEN 'DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ELEKTRİKLİ ARAÇLAR GÖRÜNÜMÜ' KONFERANSI:

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Dr. Fatih Birol: “ELEKTRİKLİ ARAÇLARIN SATIŞLARDAKİ PAYI 2-3 YILDA YÜZDE 2'DEN, YÜZDE 10'LARA YAKLAŞTI”

Dünya ve Türkiye gündeminin ilk sıralarında yer alan enerji dinamikleri ve iklim açısından büyük önem taşıyan elektrikli araçlar konusu, Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) tarafından İstanbul'da düzenlenen “Dünyada ve Türkiye’de Elektrikli Araçlar Görünümü” başlıklı konferans ve panelde ele alındı. Elektrikli araçların, enerji ve iklim geleceğindeki rolünün ve gelişim perspektiflerine ilişkin öngörülerin paylaşıldığı konferansta, ayrıca IICEC tarafından Türkiye’de bir ilk olarak gerçekleştirilen, “Türkiye Elektrikli Araçlar Görünümü” raporunun lansmanı da yapıldı.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Dr. Fatih Birol, “Dünyada elektrikli araçlar konusunda hızlı bir gelişim görülüyor. 2018-2019 döneminde dünyada satılan her yüz arabanın iki tanesi elektrikli arabaydı. Bugün bunun yüzde 2’den yüzde 10'lara yaklaştığını görüyoruz. Elektrikli otomobil üretimindeki en önemli kalemlerden biri de batarya. Mevcut kapasitede 2030 yılına kadar 10 katı kadar bir büyüme bekleniyor” dedi.

TOGG CEO’su Gürcan Karakaş da “Dünyada oyunun kuralları değişiyor. Özellikle enerji sektörü, otomobil dünyası ve teknoloji dünyası üçgeni arasında kurallar değişmekte. TOGG olarak, olaya bütünsel bakıyoruz. Çünkü otomobilden fazlasını yapmak üzere geldik. 2023’ün ilk çeyreğinde seri imalatımıza ve pazar lansmanımıza başlıyoruz” diye konuştu.

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Başkanı Haydar Yenigün, “Yeşil Mutabakat bize net bir tarif yapıyor ve ülkeler de bunun altına imza atıyorlar. OSD üyelerinin birçoğu 2030 yılı geldiğinde otomobil üretimlerinin neredeyse tamamını elektrige çevirmiş olacaktır. Çünkü Türkiye otomotiv sanayi, yüzde 85’in üzerinde Avrupa’ya ihracat yapıyor. Önce otomobiller, hemen ardından hafif ticari araçlar, hemen ardından da kamyonlar ve otobüsler gelecek” şeklinde konuştu.

IICEC Direktörü Bora Şekip Güray, Türkiye Elektrikli Araçlar Görünümü raporunda yer alan Yüksek Büyüme Senaryosuna göre; 2030 yılında elektrikli araçların yeni satışlarda üçte birin üzerinde paya ve toplam elektrikli araç parkının 2 milyona ulaşması durumunda, Türkiye’nin petrol faturasında 2,5 milyar dolar tasarruf sağlanabilmesinin mümkün olabileceğini söyledi.

Elektrikli araçların, enerji ve iklim geleceğindeki rolü ile gelişim perspektifleri, Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) tarafından İstanbul'da düzenlenen “Dünyada ve Türkiye’de Elektrikli Araçlar Görünümü” başlıklı konferans ve panelde ele alındı. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Dr. Fatih Birol, TOGG CEO’su Gürcan Karakaş ve Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Başkanı Haydar Yenigün’ün konuşmacı olarak yer aldığı konferansta, IICEC tarafından Türkiye’de ilk olarak gerçekleştirilen “Türkiye Elektrikli Araçlar Görünümü” raporunun lansman sunumu da IICEC Direktörü Bora Şekip Güray tarafından yapıldı.

“Elektrikli araçlarda hızlı bir gelişim görülüyor”

Canlı yayınlı online olarak gerçekleştirilen konferansın açılışında konuşan Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı Dr. Fatih Birol, Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi’nin (IICEC) bir yıl kadar kısa süre içerisinde çok önemli bir çalışmaya imza attığına vurgu yaptı. Konuşmasında enerji ve iklim, yeni enerji teknolojileri ve elektrikli araçlarda dünyadaki durum ile dünya enerji piyasaları hakkında detaylı bir sunum yapan Fatih Birol, şunları kaydetti:

“İklim sorununu çözenin ana yolu, enerji sektörünü temiz bir hale getirmek. Bu konuda önemli adımlar atılıyor. En önemli adım geçen ay Glasgow’da neticelendi. Tüm ülkeler önümüzdeki yıllarda emisyonları sıfıra getirmek için taahhütte bulundular. Dünyada yeni bir enerji sistemi ufukta görüldü. Yeni bir enerji

sistemi kuruluyor. Yenilenebilir enerji hidrojen, elektrikli arabalar, dijitalleşme, nükleer. Bunların hepsinde önemli adımlar atılıyor.

Dünyada elektrikli araçlar konusunda hızlı bir gelişim görülüyor. 2018-2019 yılında dünyada satılan her yüz arabanın iki tanesi elektrikli arabaydı. Bugün bunun yüzde 2'den yüzde 10'lara yaklaştığını görüyoruz. Benim hem ABD Enerji Bakanı hem Ulaştırma Bakanı hem de oradaki bütün büyük CEO'ları ile yaptığım konuşmalardan çıkarttığım sonuç; bunun dalga dalga geleceği yönünde. Birkaç hafta önce dünyanın en büyük 20 araba üreticisinin CEO'larıyla yaptığım toplantıda 18'i, 2030 itibariyle elektrikli arabaların esas ana üretim alanı olacağını düşünüyorlar.

“En önemli konu batarya teknolojisi”

Elektrikli otomobil üretimindeki en önemli kalemlerden birini batarya oluşturuyor. Mevcut kapasitede 2030 yılına kadar 10 katı kadar bir büyüme bekleniyor. Özellikle lityum iyon bataryalarda Avrupa'dan Asya'ya, Asya'dan Amerika'ya kadar ciddi bir artış var. Kritik madenlere imalat sırasında ihtiyaç var. Bunlardan bir tanesi lityum, bir tanesi manganez, diğer bir tanesi ise, kobalt. Bunların hepsi dünyanın birçok yerine dağılmış durumda. Ama dörtte üçü sadece birkaç ülkede odaklanmış durumda. Bunu, enerji arz güvenliğinden ayrı tutmak mümkün değil. Kritik minerallere bağımlılık ciddi bir sorunu. Ayrıca sadece minerallerin nerede olduğu değil, nerede işlendiği de önemli. Şu anda rafine kapasitesinin yüzde 90'ı tek bir ülkede, yani Çin'de. Birçok ülke, Uluslararası Enerji Ajansı önderliğinde yeni bir kritik enerji arz güvenliği sistemi kurmak için birbirleri ile müzakere ediyorlar.

Geçmişte gündeme gelen her yeni teknoloji de olduğu gibi, bugün de hükümetlerin desteği olmadan bu yeni teknolojilerin birdenbire hayata geçmesi mümkün görünmüyor. Enerji sektöründe, en azından özellikle emekleme çağında bunlara ihtiyaç var. Herkesin gıpta ile beğenerek, takip ettiği Tesla hikayesi, 2008-2009'daki finansal kriz sonrası toparlanma fonundan çok büyük destek alarak başladı. Yarım milyar dolar civarında bir destek aldı. Bu ilk destek, bugünkü Tesla başarısında çok büyük rol oynadı.

Eğer ülkeler iklim değişikliği taahhütlerini yerine getirirse lityum talebi 10 yıl içinde 7 misli artacak. Bu muazzam bir artış ve fiyatlar da yukarıya doğru gidecek. Birçok ülkenin kritik mineraller rezervleri var ama şimdiye kadar hiç üzerinde çalışmamışlar. Kanada, ABD, Avrupa, Avustralya gibi ülkeler yeni kanunlar çıkartıp, bu lityum madenlerini ya da nikel madenlerinin hepsini çıkartmaya çalışıyorlar. ABD'de çıkmak üzere olan ama hala çıkmayan ikinci ekonomik toparlanma yasası çıkarsa, elektrikli araba talebinde de çok hızlı bir artış olacak. Bu da lityum ve diğer kritik mineraller konusunda yukarı doğru baskı yaratabilir. Yeni arz politikaları üretim politikaları ile talep arasında zamanlama sorunu olabilir. Talep biraz daha yüksek olup fiyatları yukarı çıkartabilir. Böyle bir riski şu anda ön görmek mümkün.”

“Dünyada oyunun kuralları değişiyor”

TOGG CEO'su Gürcan Karakaş da elektrikli araçlara dünyanın bakışını ve TOGG'da yaptıkları çalışmalar konusunda şunları söyledi:

“Dünyada oyunun kuralları değişiyor. Özellikle enerji sektörü, otomobil dünyası ve teknoloji dünyası üçgeni arasında kurallar değişmekte. Teknoloji olarak, elektrikli araçları ilgilendiren kısmında bazı kaygı ve sorunlar çözülmüş durumda. Maliyetler hızla düşüyor, menzil kaygısı giderilmiş. Ayrıca hızlı şarjla artık, yarım saatin altında bataryanın yüzde 80'nini rahatlıkla şarj edebiliyoruz. Bununla birlikte sektörün cirosu da karlılığı da büyümeye devam ediyor. 2035'e baktığımızda, yeni nesil araçlarla ortaya çıkan veri bazlı iş modelleri ile büyüyen bir karlılık alanı var. Bugünden yüzde 40'luk alan için ürün geliştirmeye başlamazsak, oradaki yerimizi almaya hazırlanmazsak, karlılığımız açısından sıkıntıya gireceğiz demektir. Burada devletlerin rolü büyük önem taşıyor. Tüm dünyada baktığımızda bunu en erken görenler, Çinliler oldu. Ama ülkemizde de devletimizin desteğiyle ve elektrifikasyona geçiş vizyonu ile hızlı bir şekilde biz de ilerliyoruz.

TOGG'a gelirse; biz, olaya bütünsel bir gözle bakıyoruz. Otomobilden fazlasını yapmak üzere geldik. Bunun içinde başından itibaren tasarladığımız aracı hem bataryanın etrafından hem akıllı bir cihaz olarak tasarlamamız gerekiyor. Bunu, yeni nesil elektrik elektronik mimarisi çerçevesinde yapıyoruz. Yarından sonra beygir gücü değil, yazılım gücü fark yaratacaktır. Geleceğin dünyası artık merkezi bilgisayarın olduğu bir dünya. Gelecek buna doğru gidiyor. Merkezi bilgisayarı dörde böldük. Çünkü, şu an zamana karşı yarışıyoruz. 2023'ün ilk çeyreğinde seri imalatımıza ve pazar lansmanımıza başlıyoruz. 2026-2027 yıllarında kendi merkezi bilgisayarımızı tamamıyla tasarlamış ve sanayileştirmiş olacağız. Burada aynı zamanda çevreye duyarlılık da büyük önem taşıyor. Biz de hem buraya uyum sağlamak için hem çevre duyarlılığımızı da ön planda tutmak için ülkemizin hatta Avrupa'nın, Çin'i tam bilmemekle birlikte kuvvetle muhtemel dünyanın en temiz tesisini şu an Gemlik'te kuruyoruz. Çalışmalarımıza devam ediyoruz. Ocak ayında ise, Las Vegas'ta dünya lansmanımızı yapmayı planlıyoruz.”

Yeşil mutabakatla birlikte net bir tarif yapıldı

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Başkanı Haydar Yenigün ise, Pandemi koşulları nedeniyle sıkıntılı bir süreçten geçen otomotiv sektörüne Yeşil Mutabakatla birlikte net bir tarif yapıldığını ve sektörde enteresan gelişmelerin görüleceği bir sürece girildiğini kaydetti.

Otomotiv sektörünün Türkiye’de milli gelirin yüzde 5’inden fazlasını ürettiğini belirten Haydar Yenigün, şöyle konuştu:

“2 milyon civarında kapasite var ki, önümüzdeki 1-2 yıl içinde bunun 2,5 milyona çıkacağını öngörüyoruz. Bizim, bu kurulu olan 2 milyon kapasitemizin yüzde 85’i ihraç ediliyor. 6,8 milyar dolarlık bir dış ticaret fazlası veriyoruz. Bunu sürdürebilmek için de AR-GE yatırımların olmazsa olmaz olduğunu söylemem gerekiyor. Devletin son 10 yıldır özellikle teşvik ettiği bu AR-GE yatırımları, sektörden çok net şekilde cevap buldu. 157 AR-GE merkezimizde 4 binin üzerinde çalışan var. Peki bu rakamlar bunca emek Türkiye’yi nereye getiriyor? Avrupa’ya otomobilde üretim açısından 6’ncı ticari vasıtaya baktığımızda 2’inci, yani toplamda Avrupa içinde 4’üncü sıradayız.

Elektrikli araçlara geldiğimizde ise, ortaya iki resim çıkıyor. Artık müşteriler, dünyamızı korumayı öncelikli bir madde olarak, biz üreticilerin önüne koyuyor. Ayrıca bağlantılı araçlar, otonom araçlar ve aynı zamanda paylaşımına uygun araçlar, dolayısıyla elektrikli araçlar istiyorlar.

2030 yılına geldiğimizde bunların tamamı hayata geçmiş olmak zorunda. Yeşil Mutabakat bize net bir tarif yapıyor ve ülkeler de bunun altına imza atıyorlar. Aslında OSD üyelerinin birçoğu 2030 yılı geldiğinde otomobil üretimlerinin neredeyse tamamını elektriğe çevirmiş olacaktır. Çünkü Türkiye otomotiv sanayi, yüzde 85’in üzerinde Avrupa’ya ihracat yapıyor. Bu, bizim için olmazsa olmaz. Otomobiller en erken, hemen ardından hafif ticari araçlar, hemen ardından da kamyonlar ve otobüsler gelecek. Onların işleri ise, biraz daha sıkıntılı. Zira, hidrojenin sisteme girmesini beklemek durumundalar. Neticede nötr olma hedefleri, üç aşağı beş yukarı 2040 yılında bitecek.

Türkiye’nin hedeflediği tarihin çok öncesinde otomotiv sektörü olarak, bunu gerçekleştirmiş olacağız. Bizimle doğrudan ilgili olan bir konu da şarj istasyonları. Neredeyse otomotiv endüstrisinin teknolojisi kadar enteresan bir teknolojik gelişim var. Burada dijital teknolojilere ihtiyacımız var. Ayrıca, blockchain olmadan bu döngüsel ekonomiyi kontrol etmeniz mümkün değil. Yani bir pili, bataryayı ürettiğiniz zaman onu takip etmeyi sağlarsanız, döngüsel ekonominin doğru çalışmasını sağlayabilirsiniz.

Tüm bunlar için mevzuatın değişmesi, geçiş planımızın olması, teşvik mekanizmaları ve Türkiye’ye özgü olarak, söyleyeceğim vergi politikasının ciddi şekilde yeniden yapılandırılmasından bahsediyorum. Bunların hepsi ciddi şekilde kanun koyucular tarafından yönlendirilmesi gereken konulardır.”

“2030’a kadar petrol faturasında 2,5 milyar dolar tasarruf mümkün”

Konferansta IICEC tarafından uzun araştırmalar sonucu hazırlanan “Türkiye Elektrikli Araçlar Görünümü” raporunun sunumunu yapan IICEC Direktörü Bora Şekip Güray, elektrikli araçların bugünü ve geleceği için analitik bir bakış içeren raporun Türkiye’de bir ilk olduğunun altını çizerek, şunları söyledi:

“Elektrikli araçlarda büyümenin Türkiye’nin enerji dengelerine ve çevresel performansa önemli katkılarını sayısal olarak gösterdiğimiz bu çalışmada IICEC olarak, geliştirdiğimiz modelleme altyapısı ve senaryo bazlı analizleri esas aldık. Buna göre; 2030 yılında elektrikli araçların yeni satışlarda üçte birin üzerinde paya ve toplam elektrikli araç parkının 2 milyona ulaştığı Yüksek Büyüme Senaryosunda; elektriğin petrolü ikamesiyle petrol faturasında 2021 fiyatlarıyla 2,5 milyar dolar tasarruf sağlanabiliyor. Petrol tüketiminde temiz elektrik ile sağlanan bu tasarruf, Türkiye’nin büyük oranda ithalatçı olduğu petrol arzında, fiyat dalgalanmalarından kaynaklı riskleri azalttığı gibi enerji güvenliğini güçlendirme hedeflerini de destekliyor. Bu senaryoda, aynı zamanda Türkiye emisyon envanterinde ikinci sırada bulunan karayolu ulaşımı emisyonları da 2030 yılından önce düşmeye başlayarak, net-sıfır emisyona sahip bir enerji geleceği vizyonunu ve temiz enerji dönüşümü perspektifini destekler hale geliyor. Dünyadaki iyi uygulama örneklerini, küresel ve bölgesel trendleri, Türkiye’nin bu alandaki yüksek gelişim potansiyelini ve fırsatlarını analitik bir yaklaşımla inceleyen bu çalışmada, E-mobilite ekosisteminin paydaşları için 5 somut öneri sunuyoruz.”

Raporda, Türkiye için çok kritik olan otomotiv endüstrisinin rekabetçi dönüşümü için teknoloji odaklı fırsatların değerlendirilmesi, şarj noktalarının ve elektrik dağıtım şebekelerinin en verimli şekilde planlanması ve işletilmesi, yenilikçi finansmanın ve yeni nesil iş modellerinin yaygınlaştırılması gibi önemli mesajlara da yer verildiğinin altını çizen Güray, sundukları beş öneriyi ise, şöyle sıraladı;

1. 2053 net-sıfır hedefi ve temiz enerji dönüşümü ekseninde, somut, gerçekçi ve ulaşılabilir politika hedeflerinin belirlenmesi, yönlendirici ve destekleyici mekanizmaların uygulanması;
2. Bu dönüşümün sürdürülebilirliğinin, yeşil enerji kaynaklarının gelişimi yoluyla güvence altına alınması;
3. Çevreyi ve teknolojiyi eksenine alan, bütüncül bir E-mobilité ekosisteminin, kamu, özel sektör, akademi iş birlikleri ve eşgüdüm içerisinde, azami toplumsal fayda ekseninde geliştirilmesi;
4. Dijitalleşme, akıllı sistemler, enerji depolama gibi yüksek değer önermesi sunan teknolojilerde Ar-Ge ve yerli üretime hız verilmesi;
5. Bireysel ve kurumsal girişimcilik ekosisteminin ve insan kaynakları potansiyelinin, bölgesel ve küresel aktör olarak konumlanmayı destekleyecek şekilde güçlendirilmesi.

Sektörün önde gelen isimleri panelde konuştu

Konferansın ardında da Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Enerji Sektörü Ülke Bölüm Müdürü Mehmet Erdem Yaşar'ın moderatörlüğünde Zorlu Enerji CEO'su Sinan Ak, Shell Ülke Başkanı Ahmet Erdem, Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER) Genel Sekreteri Özge Özden, SiRo Genel Müdürü Özgür Özel ile EUROGIA ve Eşarj'da Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini yürüten Murat Pınar'ın konuşmacı olarak yer aldığı panele geçildi. Panelde, elektrikli araçların enerji dinamikleri ve iklim açısından önemine vurgu yapan katılımcılar, şunları söylediler;

“Shell olarak, 2025'e kadar 250 bin, 2050'de de 5 milyon şarj noktası kurma hedefimiz var”

Shell Türkiye Ülke Başkanı Ahmet Erdem:

“2021'in en önemli olaylarından bir tanesi hiç şüphesiz Paris Antlaşması'nın TBMM'de kabul görmesi ve Yeşil Mutabakat metninin yol haritasının Meclis'te çizilmesi oldu. Önümüzdeki yıl için de beklenti, 2053 net karbon sıfır yolculuğunun yol haritasını belirleyecek, adımların atılması olacaktır. 1990'lı yılların ortasından bu yana bu konuda çalışmalar yürüten bir şirket olarak, çok net şekilde Paris Antlaşması çerçevesinde 2050 yılında net karbon sıfır gerekliliğini destekliyoruz. Bunu yaparken de öncelikle 2030'a kadar kendi operasyonlarımız, dışardan aldığımız enerji kaynaklarımız ve tabii ki tüketicilere sunduğumuz enerjinin kullanımından kaynaklı karbon salımının hepsini yarıya ve 2050'de de sıfıra indirecek şekilde planımız var. Yeni ürünler noktasında da hidrojen, biyo yakıtlar gibi alanlarda çalışmalarımıza başladık. Shell'in, 15 büyük rafinerisinin 6 tanesini enerji parkına çevirme planı var. Bu çerçevede 2025'e kadar rafine edilmiş ürün üretimimizi yüzde 55 kadar azaltacağız. Shell'in büyük yatırımlarından bir tanesi de yenilenebilir enerji kaynakları üzerinedir. Özellikle araç şarjı konusunda kendi istasyonlarımıza kurduğumuz tesisler var. Shell olarak, çok sayıda ortaklık ve satın alma operasyonları da yürütüyoruz. 2025'e kadar 250 bin şarj noktası, 2050 yılına kadar da 5 milyon şarj noktası kurma hedefimiz var.”

“Regülasyon adımlarının tamamlanması durumunda yatırımların hızlanacağını düşünüyorum”

Zorlu Enerji CEO'su Sinan Ak:

“Bugünkü şartlarda benzinli araçlarla seyahat etmek için benzin istasyonlarına gidip, 5-10 dakikada benzininizi alıyorsunuz ve yolunuza devam ediyorsunuz. Ama elektrikli araçlara geçtiğiniz zaman bu işi evlerde, işyerlerinde ve alışveriş merkezlerinde yapıyor olacağız. Bu işi daha da yaygınlaştırmak ve halka yaymak istediğiniz zaman ise, özellikle belediyelere ait yerlerde ciddi anlamda yatırım yapılması gerekiyor. Asıl zor olan kısım, bu gibi gözüküyor. Gördüğümüz kadarıyla belediyeler birtakım atılımlar yapmaya çalışsalar da bu işin şu an için çok gerisindedir. Düşünme mantalitetlerinin değişmesi gerekiyor. Burada önemli olan regülasyonun hala tamamlanmamış olmasıdır. Bu sürece tüm paydaşların da katılımında fayda var. Regülasyon adımlarının atılması durumunda yatırımların hızlanacağını düşünüyorum. Elektrikli araçlarda menzil 500 kilometre ama yollarda hız da hesaba katıldığında bu şarj yerleri ile ilgili altyapının hızlandırılması lazım. Devletin birtakım teşvik mekanizmalarının da olması gerektiğini düşünüyorum. En önemli konu ise, şehirlerarası yollarda özellikle sirkülasyonun yoğun olduğu dönemlerde altyapının teşvik edilmesi gerekiyor.”

“Dağıtım şirketleri önemli rol oynayacak”

Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği (ELDER) Genel Sekreteri Özge Özden:

“Yerli trendlere baktığımızda TOGG'un yatırımları var, Zorlu Grubu gibi şirketlerimiz de şarj ünitelerini halihazırda üretiyorlar. Dolayısıyla ulusal boyutta sanayi, teknoloji, istihdam ve büyüme gibi çok boyutlu bir etki alanında söz etmemiz gerekiyor. 12 Mart 2021 tarihli Ekonomi Reformları Eylem Planı'nda bu yıl sonuna kadar elektrikli araç şarj altyapısının hayata geçirilmesi ile ilgili bir hedef hükümetçe belirlendi. Tüm trendleri topladığımız bir ana hedef var; o da Türkiye'nin her bir noktasını ayırmadan en kısa bir elektrikli araç şarj altyapısını hayata geçirmek. Bu noktada gerek teknolojik maliyetler gerekse de ülkemize özgü koşullar nedeniyle de bunun sadece piyasa dinamikleri ile gerçekleştirilmesi önünde bazı zorluklar var. Halihazırda üretim maliyetleri nedeniyle yatırımların geri dönüşü uzun görünüyor. Bunun

yanında yayılım noktasında sıkıntılar var. Bunların aşılmasında elektrik dağıtım şirketlerinin rol alabileceğini düşünüyorum.”

“2026’ya kadar Türkiye’de geliştirilmiş batarya hücresinin yerli üretimine girmeyi hedefliyoruz”

SiRo Genel Müdürü Özgür Özel:

“TOGG olarak, dünyanın önde gelen batarya üreticileri ile görüşüyoruz. Bu konuda detaylı kriter setimiz vardı. Bunlardan bir tanesi enerji yoğunluğudur, bir diğeri de maliyet ve lojistik. Türkiye’de üretim yapma garanti koşulları, sağlamlık ve güvenlik gibi kriterler arasında bize en uygun olan Farasis’i seçtik. Farasis, rakiplerine göre, yüzde 15-25 arasında enerji yoğunluğu konusunda avantaj sağlayan teknolojiye sahip. Stratejik ortaklık görüşmelerine de başladık. Bunu yaparken de amacımız bir yandan Türkiye’de üretim yapmak, diğeri yandan da işin ana teknolojisine kadar girmek. Öncelikle üretim tesisimizi önümüzdeki sene hazır etmeyi planlıyoruz. TOGG’un üretim planını destekleyecek şekilde üretimimizi organize ediyoruz. AR-GE’mizi geliştirmek, ekibimizi hızlı şekilde büyütmek ve 2026 yılında da Türkiye’de geliştirilmiş hücrenin yerli üretimine girmeyi hedefliyoruz. Bu sadece TOGG’dan da ibaret de değil. Nasıl ki, elektrikli araçlarda fırsat penceresi var, aynı fırsat penceresi batarya konusunda da var. Özetle; doğru zamanda doğru işi yaptığımızı düşünüyoruz. Tüm bunu yaparken de 30 milyar TL’lik yatırım planımız var. Bunun da ülkemize, yurt içi GSMH’ya katkısı, hesaplarımıza göre; 2032 yılına kadar 30 milyar Euro, cari açığı azaltma açısında da yine 10 milyar Euro’luk bir etkisi olacağını öngörüyoruz.”

“Esasında hepimiz yeni bir hayat tarzı üzerinde çalışıyoruz”

EUROGIA ve Eşarj’da Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini yürüten Murat Pınar:

“Elektrikli araçlardan konuşurken, elbette teknolojiyi önem taşıyor. Teknolojisini evet, batarya etrafında ama genel olarak da insanın etrafında tasarlamamız lazım. Bugün halen Amerikan hikayesindeki 4 kişilik arabalardan bahsediyoruz. Gelişime bakarken, aslında bununla bakmamız lazım. Gerçekten herkes 4 kişilik araba istiyor mu, yoksa mikro mobilite daha mı öne çıkacak? Baktığınızda araç üretiyorsunuz. İnsan etrafında odakladınız. Çünkü içinde hayatını geçirecek olan insandır. Ama orada insana odaklılık ne olacak? Artık ‘a’ noktasından, ‘b’ noktasına gitmiyoruz. Üzerinde bilgisayar var, internete bağlanıyorsunuz. Bununla da hayata bağlı kalıyorsunuz. Bunun yanında aktif bir şebeke ile bağlı artık. Yani yürüyen bir jeneratör ve elektrik kesildiğinde bile bunu rahatlıkla kullanabileceksiniz. Artık o tanımların içerisinde yeni istekler de geliyor. Eninde sonunda hepsini birleştiriyorum. Esasında hepimiz yeni bir hayat tarzı üzerinde çalışıyoruz. Tabi, önce geleceğin hayat stilini değiştireceksek, gelecek nesillere onlara sormamız da önem taşıyor. Dolayısıyla onlara sorup ve gelecekte ne olacağını cevaplarını da alıp ona göre, hazırlanmakta fayda var diye düşünüyorum.”